

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 31 (952) 1976 m rugpiūčio mėn. 7 d.

Melbourne.

XXI METAI

Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetui

Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 22

Kadangi KP CK žinioje yra visa tarybinė spauda, todėl norime atkreipti KP CK dėmesį į istorijos mokslų kandidato, doc. J. Aničio straipsnius, paskelbtus šiais metais lietuviškoje tarybinėje spaudoje, įvairiuose laikraščiuose apie religinių kultūrų įstatymus ir sąžinės laisvę. Šiuose jo rašiniuose yra daug akivaizdžių sofizmų ir netiesos.

J. Aničio straipsnyje "Sąžinės laisvė" rašoma, kad buržuazija net formaliai nieku nepasakelbė antireliginių įsitikinimų laisvės.

Prieškarinėje Lietuvoje ateistai galėjo užimti aukštus postus. Pvz. Lietuvos žemės ūkio akademijos rektoriumi (1926-34) ir švietimo ministru (1934-39) buvo J. Tonkūnas; buržuazinės valdžios atstovu Londone (1919), Kauno universiteto rektoriumi (1929-33) ir švietimo ministru (1926. VI. 15 — XII. 17) — J. Čepinskis; buvo visa eilė profesorių: Vl. Dubas, Bl. Lašas, P. Avižienis, T. Ivanauskas ir kt.

Moksleiviai naudojami ateistai Vipario ir J. Norkaus paruoštais istorijos vadovėliais.

Veikė ateistinės organizacijos: "Kultūra", "Lietuvių kultūros švietimo draugija", "Laisvamanių etinės kultūros draugija". Ėjo ateistinė spauda: "Laisvoji mintis", "Laisvamanis", "Kultūra", "Vaga", "Lietuvos žinios", "Laikas", "Lietuvos ūkininkas", "Moksleivis", "Moksleivių varpai" ir kt. Buvo išleidiama daug ateistinių knygų. Ateistai mokytojai buvo susibūrę į "Lietuvos mokytojų profesinę sąjungą", turėjo savo organą "Mokykla ir gyvenimas". Kai kurie ateistai turėjo savo atskiras kapines.

Vienas iš čia pasirašusių turėjo tris mokytojus, kurie nesizegnodavo klasėje maldos metu, ir vieną bendraklasį, kuris nesimokė tikybos, nes jo tėvai buvo pareiškę, kad jie nenori, kad jų vaikas būtų tikintis. Ir tai buvo laikoma normaliu dalyku, niekas dėl to nesistebėjo.

O kad šiandien tikintieji turėtų bent mažą dalelę ten laisvės, kurią prieš karą turėjo ateistai Lietuvoje!

Aukščiau minėtame straipsnyje J. Aničius rašo, kad sąvokon "sąžinės laisvė", kaip ją supranta komunistai, eina "piliečių lygiateisiškumas, nepaisant religinio priklausomumo".

Tai labai gražu, bet taip nėra... Kodėl dauguma religinių praktikų atliekama slapta? Reikia, žmonėms gresia nemalonumai. Tai gera charakteristika socialistiniam "humanizmui ir sąžinės bei religijos laisvei"... Kodėl susirinkimuose "kultūringu būdu", "neužgaunant religinių jausmų", linksniuojami tie, kurie neatsikratė "religinių prietarų"? Kodėl už religines praktikas mokytojai rašo pasiūlymus? Juk pagal tarptautinę teisę, kuri galioja ir mūsų šalyje, "kiekvienas žmogus turi teisę išpažinti savo religiją ir įsitikinimus tiek individualiai, tiek kartu su kitais, viešai arba privačiai atlikti kultą, religines apeigas" (Tarptautinis paktas dėl pilietinių ir politinių teisių, SNO 1966. XII. 16).

Kodėl už "religinį priklausomumą" atleidžiama iš darbo? Pvz., mokytoja Brilienė Vilkaiviškyje, Kolūkio pirmininkas Miroslove. Kodėl Bažnyčią lankantys vaikai yra pašapos objektu mokykloje, sienlaikraščiuose piešiamos jų karikatūros? Kodėl namų darbininkei, dirbančiai pas kunigą, paneigiama teisė į pensiją, jei ji dalyvauja religinėje veikloje? Kodėl tikinčiųjų būrelis negali suorganizuoti ekskursijas, gauti autobuso? Juk tikintieji vienodai su ateistais dalyvauja gamyboje — kodėl jie laikomi posūniais?

Mūsuose yra teisė tik tikėti, bet ne teisė pareikšti savo įsitikinimus ir atlikti religines praktikas. J. Aničio teigimu "visiška sąžinės laisvė sudaro teisę kiek-

vienam piliečiui išugdyti materialistinę pasaulėžiūrą, netrukdomai ja vadovautis, taip pat skleisti ateistines pažiūras". Tai — vienašaliska laisvė, nepilna laisvė, jei tikintieji neturi teisės išugdyti savo religinę pasaulėžiūrą (neturi religinių knygų, draudžiama religinis instruktažas), negali skleisti religinių pažiūrų. Tai nesiderina su tarptautine teise, kuri leidžia "nevaržomai laikytis savo nuomonės, gauti ir skleisti bet kurios rūšies informaciją ir idėjas nepriklausomai nuo valstybių sienų, žodžiu, raštu arba spaudoje..." (Tarpt. paktas, SNO, 1966. XII. 16). Šiuo požiūriu tikintieji yra nelygiateisiai, palyginus su ateistais.

Straipsnyje "Kaip sudaroma ir veikia religinė bendruomenė" J. Aničius rašo, kad valstybė nesikiša į religinės bendruomenės religinį gyvenimą ir patiems tikintiesiems priklauso teisė apspręsti visus klausimus, liečiančius religinių poreikių tenkinimą.

Tai tušti žodžiai. Kodėl draudžiama vaikams dalyvauti procesijose, tarnauti šv. Mišioms, jei patys tikintieji — tėvai ir vaikai — to nori? Draudžiama, nors nėra jokio įsakymo. Kodėl laidotuvių metu tikinčiųjų vaikams, kai jie ateina organizuotai, mirus klasės draugui, ar kuriam iš jų artimam asmeniui, neleidžiama būti bažnyčioje, o turi būti lauke, dargi lyjant ar snigiant? Kodėl draudžiama mokyti religijos kitiems, kai patys tėvai to nepajęgia? Kodėl tikintieji negali įsigyti maldynų, katekizmų, rožančių ir t.t., kodėl tie dalykai atiminėjami iš juos parduodančiųjų? Kodėl tikintieji negali turėti pakankamai kunigų — varžomas jų paruošimas, ribojamas klierikų skaičius? Tai grubus kišimasis į vidaus reikalus, tai trukdymas patenkinti religinius poreikius.

(ELTA)

Į V Y K I A I

— Pekinas. Baisus žemės drebėjimas supurtė rytinę Kiniją, kuri sekė mažesni drebėjimai. Žuvo per 100.000 žmonių Tangšan srityje, apie 150 mylių nuo sostinės Pekino. Tautinė Kinijos respublika Taiwane renka aukas nukentėjusiems, bet neaišku ar komunistai iš jų priims. Australijos min. pirm. Kinijos premjerui nusiuntė užuojautą ir pasiūlė paramą nukentėjusiems.

— Maskva. Tass pareiškė, kad užsienio politikoj nebūtų jokio skirtumo ar Amerikos prezidentu lapkričio mėnesį būtų išrinktas Fordas, ar demokratas Carteris, o jeigu išrinktų Reagana, tai Sovietams būtų blogiau.

— Roma. Italijos parlamento nariai komunistai vadovaus finansams, sveikatos, viešųjų darbų, transporto ir ūkiniams komitetams. Komunistas yra ir parlamento pirmininku, bet į ministerių kabinetą neįeina joks komunistas.

— Bonna. "Die Welt" žinomis, praėjusį mėnesį riaušėse dėl maisto kainų pakėlimo Lenkijoje žuvo 17 žmonių. Policija naudojo net granatas. Didžiausios riaušės buvo Rodomo mieste. Buvo sužeista 77 policininkai. Laikraštis sako žuvusių skaičių surinkęs iš atvykstančių liudinkų.

— Montreal. Olimpiadoje rusai siekė bet koku būdu medžioti medalius. Vienas rusas fektuotojas už apgaulę buvo išvartytas iš olimpiados, o kitas rusas sunkumų kilnotojas dingo iš olimpiados, kai reikėjo patikrinti ar nevaržomai narkotikų, ištvėrmės sustiprinimui. Rusų vandens polo komanda "susirgo", kai reikėjo žaisti su Kuba, nes rusams nebuvo šanso laimėti. Sovietų 5 sportininkai pasiprašė Kanados azylio teisės.

— Canberra. Dr. Cairns — kairysis darbietis, moratoriumų organizatorius, grįžo aplankęs Vietnamą ir pakaltino Australijos karinius dalinius, kad jie 1970 m. liepos mėnesį Vietname nužudė 27 beginklius civilius. Australijos gynybos min. Mr. Killen per televiziją pareiškė, kad tai grynas išmislas Australijos karių niekinimui.

— Hobartas. Tasmanijoje gerokai pasnigo, vietomis net iki 2 metrų. Rugpiūčio 4 d. Hobarte tiek snigo, kad gatvėmis nebegalėjo važiuoti automobiliai.

— Adelaide. Sausra kas savaitę blogėja, apėmusi beveik visą kontinento pietinę dalį ir Tasmanijos pusę, nors paskutinę savaitę kiek palijo. Sumažėjo pienas, kviečių derlius liks bent 40% mažesnis negu pernai.

RUGPIŪTIS KATALIKIŠKOS SPAUDOS MĖNUO

SAVA SPAUDA TEGUL STIPRINA VILTIS Į MŪSŲ TĖVYNĖS LAISVĘ

Pavergtų tautų surusavimo klausimas šiuo metu yra aktualiausias Sovietuose. 1970 metų gyventojų surašymo duomenimis, iš 242 milijonų gyventojų 112 milijonų, arba 47 procentai, buvo ne rusų tautybės.

Ne rusiškos tautos yra gausios ir per visus 58 Sovietų gyvavimo metus rusams visada kelia rimtas problemas. Tiesa, bolševikams pavyko nemaža užimtų kraštų gyventojų surusinti, tačiau Pabaltijo kraštai — Lietuva, Latvija, Estija — jiems yra kietas riekštas. Šios tautos tautiškai atsparios todėl, kad 1918-1940 metų bėgyje turėjo nepriklausomas valstybes. Tuo pačiu metu ten išaugo nepaprastai tvirtas ir sąmoningas tautybės pajautimo jausmas, perduodamas ir okupacijų metais iš kartos į kartą. Tiesa, lietuviai, latviai ir estai tesudaro 2,8 proc. visų Sovietų gyventojų, — jų tėra 6,9 milijonai, tačiau ne visur skaičius yra svarbu: pabaltiečiai daug kur pirmąją prieš rusus, juos prašoka savo kultūra, aukštesniu gyvenimo lygiu, kultūra. Šie ir kiti dalykai garantuoja ilgiam laikui kalbos bei kultūros išlaikymą.

Sovietiniai rusai gerai žino, kad nei lietuviai, nei latviai, nei estai niekada geruoju nepriims rusų kalbos, jų kultūros, papročių, netaps rusais. Šia prasme asimiliacijos, bent jau tokios, kokios nori rusai, nėra ir nebus. Taigi okupantai griebėsi kitos priemonės — užimtų kraštų kolonizacijos.

Šiam reikalui vien į Latviją per paskutinius 30 metų buvo įvežta ir apgyvendinta 500.000 rusų ir 101.000 gudų bei ukrainiečių. Latvijos miestuose dabar gyvena 783.000 rusai ir kiti slavai ir tik 693.000 latvių. Kas liečia Lietuvą, šie skaičiai dar ne tiek žiaurūs. Lietuviai nelinkę asimiliuotis su rusais. Kaip rodo sovietinė statistika, 64,1 proc. lietuvių dar nepakankamai moka rusų kalbą. Latvijoje šis procentas siekia 54,8, bet geriausia laikosi estai — net 71 proc. estų, ne žiūrint kieto rusų spaudimo mokyti jų kalbos, nemoka rusiškai.

Taigi pastaruosiu metu sovietiniai rusai labai intensyviai ir neatlaidžiai spaudžia visus pabaltiečius mokytis rusų kalbos. Lietuvių, latvių ir estų spaudoje pasipylė eilė rašinių, kuriuose okupantai įrodinėja reikalą mokytis rusiškai. Šiuo atžvilgiu mums lietuviams yra įdomus Sovietų filosofo ir profesoriaus K. Chanazarovo rašinys "Dvikalbystė", paskelbtas "Komunisto" žurnale (29-34 psl.) š. m. balandžio mėnesį.

K. Chanazarovas džiaugiasi, kad "visų tautybių tarybinių žmonių gyvenime vis labiau plinta dvikalbystė" ir kad "didingus komunizmo rūmus savo bendru darbu stato dešimtys nacijų ir tautybių". Toliau jis nurodo, kad "ekonominiai ryšiai tarp mūsų šalies respublikų įsakmiai reikalauja, kad tarybiniai žmonės greta nacionalinės kalbos mokėtų tarpnacionalinę — rusų — kalbą".

„Dvikalbiškumas“ - rusinimo priemonė

Okupantai prievarta bruka rusų kalba

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

K. Chanazarovas kažkodėl nutyli faktą, kad nuo š. m. sausio 1 dienos okup. Lietuvos imonėse pradedama įvesti vieningoji technologinės dokumentacijos sistema arba, kitaip sakant, rusų kalba paskelbta oficialia imonių kalba. Ja būsiąs vedamas visas susirašinėjimas, leidžiami patvarkymai. Vadinas, krašto — lietuvių kalba pramonės imonėse nebėra šeiminingė.

Tokio patvarkymo įvedimui, matyt, buvo tam tikrų motyvų. Svarbiausi jų — nepaprastai didelis rusų ir kitų slavų kolonistų padidėjimas okup. Lietuvoje, įvykdytas imigracijos iš Rusijos keliu, kuriant Lietuvoje pramonę — Lietuvai nereikalingus fabrikus.

KATALIKIŠKAME GYVENIME

— **Koelnas:** Kardinolas Hoefner ganytojinio laišku klausia: "Ar negirdite jų šauksmo?" atkreipdamas dėmesį į religijos persekiojimą daugelyje pasaulio kraštų vien dėl to, kad jie yra krikščionys, kad yra katalikai. Jiems atimtos visos pagrindinės pilietinės teisės, jie išskirti iš visuomeninio gyvenimo, jų egzistencija nuolatiniame pavojuje. Yra būdinga, pažymi kardinolas, jog persekiotojai nesuteikia konkrečių duomenų apie savo nusikalstamus veiksmus, niekada nedrįsta viešai paskelbti, kiek kunigų ir tikinčiųjų nužudoma dėl tikėjimo, kiek jų laikoma kalėjimuose ir beprotnamiuose, kiek krikščionių dėl ištikimybės Kristui yra ištremiama, kiek uždaro bažnyčių, kiek jaunų žmonių dėl valdžios draudimo negali stoti į seminarijas ir siekti kunigystės. Neteisingumas bijo šviesos! Kardinolas kviečia visur ir visada skelbti kokiose baisiose sąlygose milijonai tikinčiųjų yra priversti gyventi.

— **Muenchenas:** Praėjusią savaitę mirė Muencheno kardinolas Julius Doefner, 62 m. amžiaus, širdies infartu. Jis buvo laikomas galimu popiežiaus įpėdiniu. Buvo Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas, kėlė balsą dėl tikinčiųjų persekiojimo Sovietų Sąjungoje, pernai buvo nusiuntęs laišką Maskvos valdovams, prašydamas religinės laisvės Lietuvos tikintiesiems.

— **Buenos Aires:** Argentinos vyskupų atstovai šiuo metu posėdžiauja su karinės krašto valdžios žmonėmis dėl krašte vykstančių teroro veiksmų, nuo kurių šiomet jau žuvo 600 žmonių.

N. Chanazarovas, žinoma, neužsimena apie sovietinių rusų įvykdytas šurpias mūsų žmonių deportacijas į Rusijos sritis, tačiau šio fakto ir neneigia, suktais žodžiais šitaip išsireikšdamas: "Lietuvai savo noru įstojus 1940 metais į TSR Sąjungos sudėtį, jai atsivėrė naujos, plačios perspektyvos vystyti žengiant socializmo keliu. Tai padidino Lietuvos gyventojų mobilumą, sustiprino jų ryšius su visa TSRS nacijų ir tautybių šeima, to dėka beveik keturis kartus išaugo broliškose respublikose gyvenančių lietuvių skaičius. Panašius skaičius galima pateikti apie kiekvieną mūsų šalies naciją ir tautybę" (31 psl.).

Vadinas, K. Chanazarovas dėl baisių ne rusų tautybės gy-

ventojų deportavimo, jų kalnimo, kankinimo ir mirties Sovietų koncentracijos stovyklose bei tolimoje šiaurėje nesijaudina ir žuvusiųjų aukų skaičiaus nepateikia, nors šiaip jau ir smulkios statistikos jis nevengia duoti.

Jei Chanazarovas visomis išgalėmis sielojasi dėl rusų kalbos mokymo sustiprinimo, tai apie gimtosios lietuvių kalbos mokymą jis visiškai neužsimena. Tai gi ir jo peršama "dvikalbystės" idėja lietuviams yra visiškai svetima, nes autorius, kaip ir kiti okupantų valdininkai, nuoširdžiai nori ne jų peršamo "dvikalbiškumo", bet iš tiesų "vienakalbiškumo". O toji kalba, kuria turėtų kalbėti visas komunistinis pasaulis, būsianti ne komunizmo kūrėjų K. Markso ir Fr. Engelso (vokiečių) ar kurios kitos tautos, bet rusų kalba.

DANGUOLĖ JUŠKAITĖ — JOKUBAITIENĖ

Pagarba mergaitėms, kai siekia aukštojo mokslo. Mokslas kartus, bet jo vaisiai saldūs. Danguolė Juškaitė — Jokubaitienė jau baigė Footscray Technologijos Institutą, kuris liepos 21 d. iškilmingo posėdžio metu jai įteikė baigimo diplomą. Danguolė jau dirba valdiškoj tarnyboj Melbourne.

Danguolė iš pat mažens lankė Parapijos Sekmadienio mokyklą, ją baigus tęsė lituanistinį mokslą Jaunimo kursuose, o šiuo metu jau mokytoja mūsų Parapijos sekmadienio mokykloje. Džiugo tunte yra vyresnioji skautė, skiltininkė. Studijuodama išteikėjo už Pauliaus Jokubaičio, kuris taip pat siekė aukštojo mokslo ir pernai Royal Melbourne Institute gavo matematikos diplomą. Šiuo metu jis dirba valdiškoj įstaigoj prie matematikos. Danguolė dar studijuoja ir Lituanistikos Institute Čikagoje neakivaizdiniu būdu. Tai graži jau čia Australijoje gimusių lietuvių jaunųjų akademikų šeima!

INŽ. VYTAUTAS JUŠKA

Darbštumas, mokslinis metodas atnešė puikių vaisių. Vytautas Juška baigė Footscray Technologijos Institutą ir jam suteikė Elektros inžinerijos Bakaureato laipsnį šių metų liepos 21 d. iškilmingo posėdžio metu. Inžinierius Vytautas jau dirba kaip projektų inžinierius didelėje firmoje.

Vytautas skautas Džiugo tunte Melbourne, vyresnis valtininkas. Baigęs Parapijos Sekmadienio lietuvišką mokyklą, taip pat lankė ir baigė P. Sungailos vadovaujamus Lituanistinius kursus prie Melbourne universiteto. Dabartinėje ALB Krašto Valdyboje yra išrinktas Jaunimo reikalų vadovas. Pernai suorganizavo Jaunimo Sąjungą ir tvarkė Jaunimo Kongreso reikalus, aplankęs ir visas didžiausias lietuvių kolonijas, praveddamas susirinkimus. Jis ir ALB Krašto Tarybos narys. Yra plačiai apskaitęs ir lietuviškoje raštijoje, ypač jo mėgiami autoriai filosofai Maceina, Girnius. Vytauto asmenyje turime didelę jauną pajėgą ir lietuviškoje veikloje, ne tik puikiai lietuviškai kalba ir rašo, bet ir sielojasi lietuviškojo jaunimo reikalais. Pernai buvo Anglijoje ir Amerikoje, lankė lietuvių žymiuosius veikėjus, domėjosi kaip lietuviai veikia kituose kraštuose. Geros sėkmės ateities darbuose!

TĒVIŠKĒS AIDAI

MAŽA AUKA - DIDELĒ DOVANA

Inflacijos banga plaka Australijos gyventojus. Niekas nesima priemonių kainų kilimui su laikyti. Pasitenkinama laikinu reikalo į šalį nustumimu, nuolat keliant kainas ir atlyginimus. Visa tai veda kraštą prie didesnių ūkinių negalavimų, kurie gali baigtis piniginių vieneto perkamosios galios dar didesniu sumažėjimu. Nereikia per ilgai aiškinti, kaip yra labai sunki ir lietuvių spaudos leidimo padėtis. Dar pridėkime pasitraukimą vyresnės kartos iš aktyvaus lietuviško darbo, vis dažnėjančios ligos ir mirtys nusineša su savimi daug gerų skaitytojų.

Kad ir palengva, bet pastoviai retėjančių senųjų laikraščių išlaikytojų — prenumeratorių eilių nebeįstengia užpildyti ateinančioji karta. Lietuviškas laikraštis ir knyga — vis retesnis dalykas jų erdvuose ir patogiuose, priemiesčiuose iruoštuose butuose. Lietuviškai spaudai reikia žvalgytis ir ieškoti naujų pajamų šaltinių, o jų ne taip jau lengva rasti. Yra vienas aiškus būdas — pakelti prenumeratą, kas beveik kas kelinti metai ir daroma. Tai teisingas trūkstamom lėšom sukaupti būdas. Deja, jis ne visada būna vaisingas, nes praktiškuose apskaičiavimuose ne visada "du kartu du duoda keturius". Pakėlus prenumeratą, tam tikras skaičius prenumeratorių, dažniausiai pensininkų, jos nebeatnaujina. Kitas papildomas pajamų būdas — baliai, loterijos. Tačiau jų ruošimas ne visada duoda reikiamų pajamų.

Pajamų mūsų spaudai nuolat reikia. Kažin ar beturime bent vieną lietuvišką laikraštį ar žurnalą, kuris iš eilinių prenumeratų pinigų išsilaikytų. Laikraščiams reikia mecenatų ir eilinių aukotojų. Ar jų turime? O tačiau "Tėviškės Aidai" turi gana daug rėmėjų. Tai tie prenumeratoriai, kurie atnaujina prenumeratą, pridėda 2, 3, 5 dolerius ar kiek didesnę auką. Praktiškai ji prilygsta aukai asmens, kuris, eidamas į rengimą, aukoja tam reikalui 12-15 dolerių. Penkių dolerių auka turi didesnę reikšmę, kaip pirkinas bilieto į šaunų lietuvišką balių.

Taigi, skaitytojai, pridėdami prie prenumeratos mokesčio 2-5 dolerių auką, yra tuo pačiu didžiausi ir vieninteliai savaitraščio mecenatai, nes išlaiko "Tėviškės Aidus". Jų mažą auką virsta didelė auka ir patikrina laikraščio leidimą. Garbė ir mūsų padėka jiems!

BK

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS METAI

VYSK. PETRAS MAŽELIS

Gimė 1894. IX. 21 Rokiškio aps., mirė 1966. V. 21 Telšiuose. Baigęs Kauno seminariją, kunigu pašventintas 1923. VI. 15, Telšių šv. Antano parapijos vikaras, lenkų progimnazijos kapelionas. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete filosofiją, baigęs studijas paskirtas Telšių seminarijos profesorium, kur dėstė lietuvių kalbą, literatūrą ir iškabą, redagavo "Žemaičių Prie telį", daug rūpinosi kaliniais ir vargšais. 1955. IX. 11 pašventintas vyskupu ir paskirtas valdyti Telšių vyskupiją kapitularinio vikaro titulu, nuo 1961 m. apaštališkojo administratoriaus titulu, o 1964 m. paskirtas Telšių vyskupu ordinaru.

Okupuotos Lietuvos Jaunimas neša

Kryžių

1973 gegužės 19 naktį 24 valandą Šiaulių miesto pakraščiu pasirodė nepaprasta eisena. Žmonių būrelis, kurį sudarė vaikinai ir merginos, rimti ir susikauptę, nešė kryžių. Ėjo tyliai, susitelkę, kalbėdami rožančių. Laiskas nuo laiko trijų metrų kryžių, sveriantį 45 kg., perimdavo ant pečių kitas. Kryžius buvo papuoštas simboliškais ornamentais: širdis perverta dviem kalavijais, ant kurių vieno koto — svastika, o ant kito — penkiakampis žvaigždė.

Lietuvos jaunimas nešė kryžių ne sveikatos prašydamas, bet kaip permaldavimą už kryžiaus paniekinimą, už mūsų Tautos nuodėmes Išganytojui. Nešė kryžių kaip pergalės ženklą. Gegužės 19 naktį daugelis žinojo apie šį kryžiaus nešimą ir vieną valandą paskyrė maldai ir kryžiaus adoracijai. Tą valandą sudėtomis rankomis daugelis savo dvasioje nešė Kristaus kryžių. Visi Kryžiaus nešėjai iš vakaro priėmė šv. Komuniją.

Rengiantis nešti kryžių sužinota, kad vienas pilietis saugumui pranešė apie šią kelionę. Saugumiečiai visą naktį važinėjo maršrutu: Šiauliai — Kryžių kalnas. Kryžiaus nešėjams pasi-

Australijos Lietuvių Dienos

Meno ir Tautodailės paroda

Gerbiami menininkai, tautodailės kūrėjai! Kas esame, kokia mūsų tautos kultūra — geriausiai parodo menas ir tautinė kūryba — tautodailė. Todėl vienu iš pagrindinių parengimų yra Meno ir Tautodailės paroda, kuri įvyks naujoje ir geroje galerijoje "Warehouse Galleries, Albert Park.

Parodoje bus stengiamasi išstatyti geriausi menininkų ir tautodailės kūrinių. Šiam tikslui galerijos patalpos labai tinka. Kviečiami dalyvauti modernieji ir tradicinio meno kūrėjai: tapytojai, skulptoriai, keramikai ir t.t.

Malonu pastebėti, kad droži nėtojas p. V. Jeršovas deda daug pastangų, organizuodamas tautodailės skyrių. Čia kviečiami dalyvauti įvairių šakų tautodailės kūrėjai, taip pat ir savininkai įvairių dirbinių, gautų iš Lietuvos.

Susidomėjimas Lietuvių Dienomis didelis: be atvykstančios gausios Amerikos lietuvių ekskursijos, gana daug australų jau yra pareiškę norą aplankyti mūsų parodą bei pamatyti mūsų menininkų kūrinius.

Daugeliui menininkų yra pasiūsti kvietimai parodoje dalyvauti, tačiau dar ne iš visų gauti atsakymai. Tikime, kad yra kūrėjų, kurių adresai parodos rengėjams nebuvo žinomi. Kviečiame visus menininkus ir tautodailės kūrėjus priimti kvietimą ir ruošiamoje parodoje dalyvauti.

Laukiame skubaus Jūsų atsakymo.

Birutė Adomavičienė
24 Dalmor Ave. Ormond, Vic.
3204

Bendros Kūčios

Žinant, kad atvyks gausi Amerikos lietuvių ekskursija dar prieš Kalėdas, Melbourne Apylinkės Valdyba deda pastangų suruošti Lietuvių Namuose kartu su svečiais bendras Kūčias.

Susisiekimo agentūra. AL Dienų Komitetas pakvietė TAA lėktuvų bendrovę būti Lietuvių Dienų susisiekimo agentūra. Lietuviams šioje agentūroje atstovauja p. Balio Stankūnavičiaus kelionių biuras: "Business Holiday Travel Consultants" 309 Victoria St., West Melbourne, Vic. 3003. Agentūra teiks geriausia ir pigiausia patarnavimą.

M. K. Čiurlionio koncertas. M. K. Čiurlionio kūryba domisi visas kultūringasis Vakarų ir Rytų pasaulis. Mums, ypač jaunimui, yra pareiga savo genialų kūrėją gerai pažinti. Koncerto rengėjai atkreipia dėmesį, kad lietuviai, ypač jaunimas, ne praleistų šios progos, atitinkamai suderindami savo suvažiavimų bei parengimų laiką.

Padėka. Ponia A. Krausienė prisiuntė jautrų laišką ir 20 dol. auką Australijos Dienų rengimo reikalams. AL Dienų komitetas p. A. Krausienei reiškia nuoširdžią padėką.

Ig. Alekna
AL Dienų Komiteto
Spaudos — Informacijos narys

"Pėdos mirties zonoje" autorė Elena Juciūtė Brooklyne Kultūros Židinyje suruoštame minėjime kalbėjo apie žiaurias gyvenimo sąlygas Sibiro kalėjimuose ir darbo stovyklose, pačios išgyventas. Liepos 11 d. prie garšiosios Laisvės Statulos New Yorke buvo surengtas bendras minėjimas Šiaurės ir Rytų Europos tautų kankiniams pagerbti.

Sydney Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija kviečia visus iš arti ir toli į

„TĒVIŠKĒS AIDŲ“ SPAUDOS BALIŲ

Rugpiūčio 14 d., šeštadienį, Lietuvių Klubo patalpose, East Terrace, Bankstown.
Gera programa, turtinga loterija ir visos kitos klubo prasmatnybės. Šokiams gros Golden Trio kapela.
Įėjimas visiems nemokamas. Pradžia 7 val. vakaro.

Rengėjai

MOTERŲ

PASAULYJE

Šį Nr. redagavo A. Stepanienė, 146 Morgan Ave. Edwardstown SA 5039

Mintys tautinio charakterio išlaikymui

Jau ir po daugelio klajonių metų mus apsupa svajonėmis iš pasamones atklydęs dalgių žvangėjimas žaliuose pievose, Smūtkelio vaizdas pakelyje, mergaičių daina tylioje vakaro prieblandoje. O kaip neapsakomai yra brangi motulės pasaka, girdėta šaltą žiemos vakarą vaikystėje. Kiekvienam yra artimesnis tas grožis, kuris rišasi su jo praeitimi. Juk ir filmose ar paveiksluose mus labiau patraukia vaizdai, kurie buvo kada nors matyti tik rovėje.

Taip norėtusi keliais žodžiais kreiptis į lietuvių motiną, auginančią vaikus toli nuo savo tikrosios tėvynės. Lietuvos vaizdų gal neatgaminsime ir neperduosime jų teisingai savo vaikams, bet įvairios liaudies meno apraiškos, lietuviška kultūra galėtų būti iš pat mažens vaikams perduodama. Lietuviška tautosaka išsilaiškė iki mūsų tik dėl to, kad nenutrūkstamai iš senų senovės vis buvo perduodama jauniesiems. Nereikėtų bijoti uošvės ar močiutės artimesnio bendravimo su anūkais. Juk močiutės atmintyje yra dar gyva, neiškraipyta, dar iš Lietuvos atsivežta daina, pasaka ir įvairūs papročiai.

Patį pradžia lietuviško auklėjimo turėtų prasidėti lietuviška maldele, liaudies pasakomis, dainomis. Mūsų pasakos pasireiškia tikru pedagoginiu supratimu, dauguma jų turi labai aiškius auklėjamuosius tikslus. Jų forma būna dažnai supoetinta, kas labai patraukia vaikus. Mažiesiems vaikams tinka pasakos apie gyvuliukus: gaidžiukas ir vištytė, katinėlis, ožkelė, pupa ir kt. Didiesiems apie piktus miško žvėris, apie našlaites, apie brolių nuotykius, apie užkeiktas piliis, raganius ir t.t. Pasakose visada yra pamokomoji mintis — už gerą elgesį, už gerą širdį duosniai apdovanojama. Dar vėliau vaikams jau domisi istorinėmis pasakomis: kunigaikščiai, didvyriai, knygnešiai, pikti mūsų kaimynai, mūsų krašto žmonės, jų darbai, prancūzmetis, bolševikmetis, maro metai tai vis temos pokalbams.

Neturėkime per daug vilties, kad okupuotoje Lietuvoje išliks gryna mūsų tautosaka. Ten vaikams parenkamos tik tos pasakos ar dainos, kurios tinkamos

komunistiniam auklėjimui. Daug pasakų ir dainų ateina iš „broliškų tautų“, jos verčiamos į lietuvių kalbą. Šalia to atsiranda naujų pasakų: apie Pirčiupio kaimą, apie didįjį tėvynės karą, apie banditus (partizanus). Reikia neužmiršti, kad mūsų tautinė kultūra turi stiprų religinį aspektą, tautinės tradicijos labai rišasi su religinėmis. Kaip tik ir dėlto dalis lietuviškos tautosakos turi užleisti vietą lietuvių širdyje svetimai ateistinei dvasiai.

Mūsų tautosaka ypač turtinga dainomis. Visi anų laikų kasdieniniai darbai sutilpo į dainą. Bernelis, mergelė, žirgelis tai gražios romantikos simboliai. Šiais laikais lietuviška daina yra viena iš pagrindinių lietuviško auklėjimo priemonių. Savaitgalio mokyklose ar stovyklose ir tie vaikai, kurie silpnai lietuviškai kalba — dainas mėgsta ir lengvai išmoksta. Tai nėra beprasmiškas dalykas dainų mokymas. Tos dainos po daugelio metų iš pra-

eities pasaulio atskris maloniais jaunystės aidais, O ne vienam, jau nutolusiam, gal būt primins, kad jis lietuvis. Mažiesiems mes turime gražių vaikiškų dainų, kurios tinka visiems laikams. Kiek sunkiau liaudies dainą parinkti ir pritaikyti šių laikų nuotakų vyresniajam jaunimui: nei linų sėja, nei žirgeliais nejudinėja mūsų berneliai. Tačiau senovinė daina kaip ir istorija nuveda žmogų į anų laikų protėvių šalį, kur amžiais formavosi savita kultūra. Dainoje atsispindi to ar kito meto kultūriniai pradmenys. Kaip Amerikoje yra populiarūs baladės iš kūrmosi laikų, lygiai mums turėtų būti brangios senovinės mūsų dainos. Jaunimui yra daug suprantamiausia, kai yra paaiškinama dainose minimi anų laikų darbai ir žmonių gyvenimo būdas, pvz. mūsų tautosakoje iš visų darbų labiausiai atsispindi linų apdirbimo darbai: rovimas, verpimas ir audimas.

(Nukelta į 5 psl.)

LURDO ŠVENTOVĖJE

Florencijoje pas vokietes seses vienuoles, kur buvome apsisitoję, po gerų pusryčių pasiruošėme tolimai kelionei — iš Florencijos traukiniu į Lurdą. Seselių rūpestingumu mūsų bagaže atsirado kelionei paruošto užkandžio ir bonka Toskanijos vyno. Italijoje vynas prie kiekvieno valgio vietoj vandens. Tikras vargas buvo, kai pusryčiams mes nepratę prie vyno, turėdavome specialiai užsisakyti arbatos ar kavos.

Traukinys patogus, pirmos klasės, žmonių nedaug. Įsitaisėme lyg būtume savuose namuose. Pavažiavę iki Genuvos apsisūžime, kad tas vagonas neis iki Lurdo, bet pakeliui bus atkabintas. Susirinkę savo daiktus, per ilgiausio traukinio vagonų koridorių, apsikrovę kaip kupranugariai, slenkame iki randaime tą, kuris atrodo tikrai turėtų eiti į Lurdą. Italijos geležkelečiai nuoširdžiai aiškina, bet suprasti nelengva, o užrašai ant vagonų kartais stotyse pakeičiami. Tik spėjome atsisėsti, susitvarkyti savo daiktus ir vėl kažkas iš keleivių, kurie keliavo

taip pat į Lurdą, pradėjo kraustytis ir angliškai kalbėti (matyt amerikoniai), kad šitas vagonas eina į Paryžių. Bendro likimo draugai, nemokėdami itališkai, vėl kraustomės, kol galų gale pavargę, sušilę atradome mums reikiamą vagoną. Galvoje praslenka raminanti mintis — juk piligrimai turi būti ir atgailautojai. Traukinys greitai rieda vingiuotu keliu iš tunelio į tunelį. Nicoje jau naktis, dauguma keleivių išlipo, vagonė likome vieni du. Apsidžiaugėme, — dabar galėsime išsimiegoti: užgesime šviesą, aptamsinome langus. Vos pradėjome snausti išsitiesė ant minkštų suolų, su galybe čemodanų išikrausto pas mus jau pagyvenusi pora. Sudiev miegelui, sudiev poilsiui. Bendrakeleiviai šnekūs, kalbame angliškai. O koks nustebimas, kai paaiškėjo, kad jie melbourniškiečiai ir dargi naujieji australai, tarsi seni pažįstami visą naktį prašnekučiavome. Paryčiui pasidarė labai šalta (itališki vagonai ne per daug apšildomi). Prašvitus pamatėme, kad važiuojame pro pat Pirinijų kal-

AR KOSULYS NAUDINGAS AR ŽALINGAS ?

Kosulys nėra liga, o tik ligos simptomas. Kai žmogus pradeda kosėti, dažniausiai tuoj puola gerti vaistų, kad sustabdytų kosulį. Ne visada reikia kosulį sustabdyti. Taip kad vaistus nuo kosulio be gydytojo patarimo negalima gerti. Kartais kosulys yra reikalingas ir naudingas. Kosulys padeda iš plaučių išmesti skreplius. Jei neišsikosėtų, žmogus gali paskęsti savo plaučiuose susirinkusiose gleivėse.

Yra klausimas, kodėl atsiranda tas kosulys? Jei ilgai užsitęsia, reikia kreiptis pas gydytoją. Kosulys gali būti kokios nors ligos ženklas. Rūkorių chroniškas kosulys turi būti nuolat gydytojo tikrinamas. Kas turi aukštą kraujo spaudimą ar širdies ligą, tam kosulys gali būti pavojingas. Kosulį gydyti naminėmis priemonėmis yra nekenk sminga, kaip pvz. avičių arbata, liepos žiedų arbata, medus, šiltas vanduo ir kt. Visoki vaisinėse be recepto parkami vaisiai nuo kosulio kartais gali būti žalingi: gadina virškinimą, kietina vidurius ir net kraują žaloja.

Teisingai kosėti reikia išmokyti, tuo reikalu gerus patarimus duoda terapistai. Jeigu žmogus daug kosi bet neteisingai, gali plaučius sužaloti — plyšta smulkūs kraujo indeliai ir skrepliuose pasirodo kraujo.

SKAITYKITE "TĒVIŠKĒS AIDUS" IR KITAM UŽPRENUMERUOKITE — PALAIKYKITE LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

nus, o kalnuose jau prisnigę nors dar tik spalio 14. Taigi, jau mes Prancūzijoje.

Apie 10 val. ryto tarp kalnų slėnyje pamatėme Lurdo miestelį. Nors ir naktį nemiegoję, bet pajutome kažkokią gaivą. Pakilo nuotaika iš stoties specialiu autobusiuku nuskubėjome prie grotos pasveikinti Lurdo Mariją. Sunku aprašyti ir apsaakyti tą nuotaiką, tuos jausmus, kurie mus pagavo prie Massabielle uolos grotos, kurioje 1854 m. apsirėškusi Marija kalbėjo mergaitei Bernadetai. Suklupę tarp žmonių minios, lietuviškai pasveikinome "Sveika Marija". Žodžių kažkaip trūko, bet visa siela, visi jausmai kilc prie stebuklingosios. Čia tiek daug suklypusių su ašaromis akyse maldauja užtarymo, o ypač sveikatos. Per Nekaltai Pradėtosios Mergelės rankas šioje vietoje jau visą šimtmetį teka malonės į ten besimeldžiančių širdis. Kas besuskaičiuos, kiek čia atsivertimų įvyko, kiek kenčiančiųjų įgavo jėgų savo kryželį nešti toliau, o kiek stebuklingų pagijimų, kiek išprašytų malonių savom šeimom!

(Nukelta į 5-tą psl.)

LURDO ŠVENTOVĖJE

(Atkelta iš 4 pusl.)

Grotos aplinka graži, ramu, didinga. Tamsių uolų dideliame įdubime brangaus marmuro altorius. Dešiniajame jo šone kiek aukščiau ant tos pačios uolos mažesniame įdubime šviečia apsi-
reiškusios Marijos statula su spin-
cinių raidžių vainiku apie gal-
vą. Visą tą tamsių uolų foną puo-
šia tai vienur, tai kitur iš uolų
plyšių išlindusios žydinčių krū-
melių šakos. Pakėlus akis dar
aukščiau — ant pačio kalno —
balta kaip gulbė, kelių aukštų
bažnyčia — pirmoji bazilika. Po
Marijos statulos kojomis apskri-
timais kylančioje žvakidėje šim-
tai didžiulių žvakių dieną nak-
tį savo virpančiomis liepsnelė-
mis neša žmonių maldavimus
prie Marijos. Net ir uola, ant ku-
rios stovi statula, aprūkusi nuo
žvakių dūmų. Bematant prie gro-
tos susidaro maldininkų eilė.
Kiekvienas praedamas bučiuoja
uolą, ant kurios kadaise stovėjo
Marija, ar tai iš pagarbos, ar su-
dėdamas ten savo rūpesčius ir
maldas. Už altoriaus kairiaja-
me grotos šone, stiklu pusiau
pridengtas ir elektra apšviestas
vandens šaltinėlis. Jis prasiver-
žė, kai Bernadeta kalbėjosi su
Marija per devintą apsi-
reiškimą (šiandien tas šaltinis duoda 12.
300 litrų vandens per dieną). Kiek
toliau visu grotos pasieniu uolo-
je įrengti kranai, į kuriuos atite-
ka nuostabūs šaltinio vanduo.
Čia kiekvienas gali to vandens
atsigerti, nusiprausti ar prisipi-
liti indus. Kitame grotos šone
įtaisytos vandens lignoniams. Nors
šaltinio vanduo savo sudėtimi
niekuo nesiskiria nuo paprasto
vandens, bet juo nusiplovus dau-
gelis yra atgavę savo sveikatą.
Pagijimai įvyksta arba pasimel-
dus prie grotos, arba per palai-
minimą su Švč. Sakramentu,
arba lignonius išmaudant ar ap-
siplaunant tuo vandeniu. Jau
yra užregistruota apie 5.000 stai-
gių pagijimų, dažniausiai iš ne-
pagydomų ligų. Tie išgijimai yra
pripažinti gydytojų komisijos.
Pirmas pagijimas įvyko trečią
dieną po šaltinio atsiradimo: ne-
regys nuplovęs tuo vandeniu a-
kis — praregėjo.

Prie grotos pasisėmę dangiš-
kos stiprybės, nutarėm apžiūrė-
ti tą nuostabią gamtos ir žmo-
gaus rankų darbo aplinką. Lur-
das nedidelis miestelis (apie 20.
000 gyv.), iš trijų pusių apsuptas
Pirenėjų kalnų. Per miestą te-
ka nerami Pau upė, padaryda-
ma kelis vingius priartėja prie
Marijos apsi-
reiškimo vietas, prancūzų vadinama
Massabielle uola. Iš miesto pusės
ateinant į tą visame pasauly išgarsėjusią
šventovę, pirmiausiai patenki į
didžiulę apskritimo formos aikš-
tę, kurioje telpa 100.000 maldi-
ninkų. Jos šonuose arkados, ni-
šos, altoriai ir šventųjų statulos
(vienoje nišoje radome informa-
ciją kontorą, kurios dirba mergai-
tė iš Australijos). Tiesiai prieš
akis ant kalno iškyla graži, balta,
naujojo gotikos stiliaus bažny-
čia — bazilika. Tai pirmoji Lur-
do bažnyčia po apsi-
reiškimo, ji

stovi ant tos uolos, kurios deši-
niajame šone yra nuostabioji
grotą. Bazilikos aukštame bokš-
te keikvieną valandą suskamba
5 varpai "Ave Maria" melodija.
Po bazilika, nusileidus laiptais
į apačią, randame ilgą, siaurą
bet jaukią kriptą. Tai koplyčia
dviejų eilių baltų kolonų pada-
linta į 3 navas, gale puošnus Ma-
rijos altorius. Ši koplyčia skirta
susikaupti, pasimelsti, čia ramu.
Šalia bazilikos kairiajame šone
pastebėjome kažkokią salę. Tik
įėję į vidų pamatėme, kad čia
irgi koplyčia su kukliu altoriu-
mi, specialiai skirta išpažintims
atlikti, gal kokia 50 klausyklų
abiejuose šonuose.

Iš bazilikos priekio abiem
jos šonais, lyg didžiuliai išskė-
sti sparnai — pusračiai, nusilei-
džia žemyn į didžiąją aikštę pla-
tūs takai. Tie "sparnai" kalno
apačioje laiko apgaubę kitą baž-
nyčią — šv. Rožančiaus baziliką
(niekur kitur neteko matyti tiek
daug bažnyčių, koplyčių vieno-
je vietoje). Kadangi lignoniams
yra sunku užlipti į viršutinę ba-
ziliką, užtai vėliau (apie 1900
metus) apačioje kalno buvo pas-
tatyta ši romaniško — bizanti-
nio stiliaus bažnyčia pavadinta
šv. Rožančiaus Karalienės bazi-
lika. Joje gali tilpti 5.000 žmonių.
Įėjus į vidų vaizdas keistokas:

aplinkui visose sienose apskriti-
mo formoj arkos, nišos, o jose al-
toriai. Iš viso 15 altorių, kurių
mozaikiniai paveikslai pavaiz-
duoja 15 rožančiaus paslapčių.
Neįprastai atrodo virš didžiojo
altoriaus labai didelis ir puošnus
Marijos Dangaus Karalienės pa-
veikslas. Marija plačiai išskė-
tusi rankas ir apsiaustą, tarsi
apgaubtų visą žmonių, o šonuose
užrašas: "Per Mariją prieš Jė-
zų". Visi šie mozaikiniai pa-
veikslai nėra per daug aukšto
meninio lygio (daryti 19 šimtme-
čio pabaigoj), bet juose labai gi-
lus religinio turinio pavaizdavimas,
kuris apmąstymams ir su-
sikaupimui duoda vertingos me-
džiagos. Visa tai besimeldžian-
čiam yra miela ir suprantama.

Didžiosios aikštės kairiame
šone dar viena bažnyčia — po-
žeminė, tarsi slėptuvė. Nuėjus
į vidų pamatai didžiulę salę, be-
toninių skliautų lubomis. Vidu-
ryje aukštai iškeltas altorius.
Tai milžiniška šv. Pijaus X ka-
tedra. Lyg ir labiau artima pa-
sidarė, kai prisiminėme šv. Pi-
jaus X šūkį "Visa atnaujinti
Kristuje", kuriuo ateitininkai
sekame. Katedroje gali tilpti 10.
000 žmonių. Esant blogam orui
ten laikomos Mišios ir duoda-
mas lignoniams palaiminimas.

Apie 5 val. po pietų kiekvie-
ną dieną didžiojoje aikštėje vyk-

sta procesija su Švč. Sakramen-
tu. Į aikštę susirinko daugybė
žmonių. Ant ratukų suvežė gal
keletą šimtų lignonų (lignonius
vežti ir aptarnauti tai savano-
riška garbės tarnyba, čia įsijun-
gia netik seselės vienuolės, bet
profesorai, daktarai, studentai
ir kt.). Ratukus aikštėje sustatė
keliose eilėse, vieni lignonai sėdė
jo, kiti gulėjo. Iš bazilikos išėjo
procesija su Švč. Sakramentu.
Buvo laiminami lignonai ir mal-
dininkai. O koks pasitikėjimas,
viltis ir malda spindėjo kiekvie-
no lignonio veide! Laike procesi-
jos buvo kalbamas rožančius ir
sakomi pamokslai net 4 kalbo-
mis. Po kiekvienos paslapties
choras ir visa minia giedojo po-
puliariąją Lurdo giesmę. Tai
buvo kažkas nepaprasto, kai va-
karo prieblandoje visas slėnys
aidėjo "Ave, Ave, Maria". Tik-
rai, atrodė nežemiška.

Po procesijos pasimeldę ir
parymoję prie grotos, paėjėme
taku į kalną virš grotos. Didži-
liai kaštanai ir kiti europietiški
medžiai, lyg paskendę vakaro
maldoje, nepajudino nė vieno
lapelio. Čia taip ramu ir tylu.
Mintimis atplaukė iš "Anykščių
Šilelio" Baranausko posmelis:
"Vidunaktį taip tyku, kad girdi,
kaip jaunas lapas arba žiedelis
ant šakelių kraunas".

A. St.

Mintys tautinio charakterio išlaikymui

(Atkelta iš 4 pusl.)

Iš senų senovės lietuviai už-
siėmė linų auginimu. Turėjo net
specialią dievaitę linų globėją
Vaižgantę. Jos garbei deginda-
vo aukas — linus ir sėmenis (li-
nų sėklas). Nušukuotos linų sau-
jos mainų prekyboje buvo kaip
piniginis vienetas. Lietuvių mo-
teris per šimtmečius išvystė ne-
paprastai aukšto lygio audimo
meną. Vargu ar pasauly galima
rasti kitą tokį kraštą, kur audi-
nių gamyba pasiekė tokį meni-
ninį aukštį. Jei kai kurių Euro-
pos tautų, pvz. vengrų, čekoslo-
vakų liaudies dailė suklestėjo
siuvinėjimo mene, tai lietuviai
buvo pranašesni audimu. Lietu-
viškų audinių pagrindas buvo
linas. Lietuvės sugebėjo papras-
tu rateliu linus suverpti taip plo-
nai, kad jų sruoga pralisdavo pro
žiedą. Ištekancios mergaitės kra-
tis buvo "plonų drobėlių skry-
nios, margų juostelių ritiniai".
Berneliai domėjosi tomis mergi-
nomis, kurios mokėjo gražiai
austi raštuotus audinius:

Tam žaliajam dvarely trys viež-
lybos mergelės,
Viena staklužes taisė, antroji
plonai verpė,
Trečioji šilkais rašė.

Ta šilkais rašančioji bus mano
mylimoji.

K. Duonelaitis "Metuose"
ragina gaspadorių sėti linų kuo
daugiau, kad žiemą moterys ver-
ptų ir austų. "O, moterys, jums
garbė, kad audeklai jūsų nuaus-
ti. Ant margų laukų, kaip snie-
gas pavasario blizga".

Išaudus lininį audinį — dro-
bę reikėjo saulėje išbaltinti, per
vasarą ant pievos balo ištiesti
audeklai. Kad koks nors praei-
vis nesusigundytų pasisavinti
ploniausios drobės, mergaitės
kartais naktimis gulėdavo šale
savo audinių. Kai kur būdavo
padaryta speciali vieta drobėm
baltinti (zanavykijoje vadino "du-
nojum"). Tai keturkampis pie-
vos sklypas iš visų pusių apkas-
tas vandens pripildytu groviu,
tarsi senovės pilis ten buvo sau-
gu baltinti drobės. Buvo skaito-
ma, kad lininiai baltiniai ir vys-
tyklai turi gydomosios reikšmės:
vaikai mažiau persišaldo, rečiau
serga odos ligomis, o žaizdos ap-
rištos lininiu tvarsčiu — grei-
čiau gyja. Vilnoniai audiniai bu-
vo taip pat plačiai naudojami.
Klaipėdos krašte senkapuose
yra rasta gerai išsilaikiusios vil-
nonio audeklo kepuraitės, pa-
puoštos žalvarinėmis plokštėmis.

Lietuvių liaudies meno orna-
mentika bei spalvų deriniai
yra susiformavę dar prieš X am-
žių, tai liudija iškasenos ypač
senų juostų likučiai (seniausias
audinys yra juosta). Per ilgus
šimtmečius išsilaikęs liaudies
menas, Nepriklausomoj Lietu-
voj kasdieniniame gyvenime žy-
dėjo nuostabiomis spalvomis ir
originaliomis formomis. Jo įta-
ka į individualinę kūrybą atėjo
tik 1932 m. Lietuviai dailininkai,
kurie buvo studijavę meną Pa-
ryžiuje, 1932 m. Kaune paskel-
bė manifestą, kurio mintis buvo
tokia: "Moderniojo meno prie-
monėmis kurti iš liaudies meno

tradicijų išplaukiantį savitą lie-
tuvų individualų meną". Nuo
to laiko liaudies meno motyvai
sužydėjo ir mūsų menininkų kū-
ryboje.

Iškyla klausimas, o kaip da-
bartinėje Lietuvoje su tautiniu
menu? Lietuviai dailininkai,
kaip ir visa tauta yra stiprios lie-
tuviškos orientacijos, bet pasi-
reikšti gali tiek, kiek leidžia oku-
pacinė valdžia. "Lietuvos daili-
ninkai, o ypač grafikai, semia-
si gana daug medžiagos iš liau-
dies meno ir tikrai originaliai
ir savitai jį panaudoja šiuolaiki-
nei kūrybai. Tuo tarpu išeivijoje
yra tik saujelė dailininkų, efek-
tingai naudojančių lietuvių liau-
dies elementus savo kūryboje"
("Draugas").

Tautybės ir tautinių tradi-
cijų išlaikymas yra kiekvieno
moralinė pareiga. Jaunoji kar-
ta lengviau priima gyvenamo
krašto kultūrą ir tradicijas. Rei-
kia dar daug apgalvotų pastan-
gų, kad išeivijoje išaugę lietuviai
geriau pažintų ir susidomėtų
mūsų tautine kultūra. Malonu
skaityti spaudoje — Amerikoje
Elena Bradūnaitė (poeto Bradū-
no duktė) išgijo magistro laip-
snį iš tautosakos ir mitologijos,
o dabar ruošiasi daktoratui iš
lietuvių tautosakos.

A. St.

BĖGA NUO SAVO TAUTOS,
KAS NESKAITO
LIETUVIŠKOS SPAUDOS

Lietuvių Bendruomenės išlikimas Australijoje

ALB Svetimo vadovas p. P. Sungaila suorganizavo paskaitų ciklą liepos 31 ir rugpiūčio 1 Melbourno Lietuvių Namuose, kurių pagrindinė tema Lietuvių bendruomenės išlikimas Australijoje. Šeštadienis buvo skirtas lietuviams paskaitininkams, o sekmadienis Melbourno universiteto profesoriams. Abiem atvejais klausytojai buvo beveik tie patys po maždaug 60 žmonių.

Šeštadienio paskaitų cikle pirmoji prelegentė p. Žilinskienė. Savo maloniu balsu, aiškiai tardama žodžius, patraukė klausytojų dėmesį. Lietuvių bendruomenė Australijoje susikūrė prieš 26 metus, atvykus apie 10.000 lietuvių, ir kaip persodintas medis pradėjo žaliuoti, augti įvairiomis organizacijom, sambūriais, pražydo lietuviškų leidinių, meno kūrinų, poezijos ir tautinių iškilnių žiedais. Lietuvoje augusių ir brendusių lietuvių skaičius mažėja, užleisdami vietą Australijoje gimusiems lietuvių kilmės nariams. Neužilgo jie sudarys lietuvių bendruomenę. Jų gimtasis kraštas yra Australija. Prelegentė tiki, kad lietuvių bendruomenės paskirtis Australijoje nesibaigs, bet jos veidas turės keistis. Yra gera jaunimui žinoti savo kilmę, turėti šaknis praeityje. Ilgą laiką imigrantai daugumoje buvo anglosaksiškos kilmės. Dabar kas dvidešimtas Australijos pilietis jau nebe angliškos kilmės. Kiekvienos etninės grupės žmonės atneša į Australiją naują temperamentą, naujų spalvų, kitokios sielos ir kitokių tautinės kūrybos atsiekimų. Todėl svarbu, kad mes perduotume ateinančiomis kartom tikrus lietuviškos kultūros atsiekimus, iš kurių jie galėtų semtis medžiagos tolimesnei kūrybai. Lietuvių bendruomenė užsienyje kovoja už vieną iš pagrindinių žmonių idealų — už individo teisę būti laisvu. Mes turime nebijoti keistis su laiku. Kiekvienas naujas žmonių kultūros vystimosi žingsnis yra lydimas nežinios, abejonių ir baimės, tačiau nežiūrint to, jis yra žengimas. Nuo savo tautos atskirta bendruomenė yra daug didesniame pavojuje sustingti tame tautinės kultūros momente, kuriame tauta buvo atsiskyrimo momento ir atrofuočius praetis ir nostalgijos dvasioje. Mūsų lietuvių bendruomenė yra gal būt tarp dviejų pavojų: pražūti, nesugebant prisitaikyti prie naujų gyvenimo reikalavimų, arba išnykti per savo pasikeitimų pasėkmes. Mes į savo bendruomenę turime žiūrėti ne kaip į rėmus, kurie iš anksto įrėmina ateinančių darbininkų veiklą, bet kaip į derlingą žemę, iš kurios naujieji jos nariai gali semtis visokeriopu maisto, gal mums jau nebesuprantamai savo socialinių formų kūrybai.

Trečią paskaitą skaitė pats vadovas p. Petras Sungaila. Mūsų bendruomenę jungia bendras tautinis patriotizmas, kultūriniai papročiai bei saugumas, gal kai kuriais atžvilgiais ir metafizinis samprotavimas. Žmonės priklausydami lietuvių bendruomenei nori, kad jų troškimai būtų patenkinti, kad jie galėtų išreikšti savo samprotavimą bei gabumus tarp savų žmonių, padė

menę, priima to krašto kultūrą ir užmiršta savo kalbą ir papročius. Prelegentė patiekė įvairių tautinio išlikimo pavyzdžių emigracijoje. Kokia paslaptinga kibirkštis mus uždegs išsilaikyti? Mes lietuviai emigracijoje savo identiteto išlaikymui neturime stiprių motyvų. Nesame išrinktoji tauta ir saulė neužges, jei nekalbėsime lietuviškai ir užmiršime savo papročius. Su rašytu žodžiu visur prasidėjo istorija, kaip mes ją žinom. Rašytiniam žodyje tautos išsaugojimo savo dvasinę kultūrą. Lietuviai skaitė Mažvydo katekizmą, esmėje ne lietuvišką, tik lietuvių kalba parašytą, kuomet ispanai jau turėjo Don Kichotą, o Mikalojaus Daukšos Postilės pasirodymo metais Šekspyras jau rašė savo garsiuosius veikalus, gi Daukša, rašydamas lenkiškai, aiškino kaip svarbu yra ne užmiršti lietuvių kalbos. Kai Europoje virė intelektualinis gyvenimas, mes rūpinomės savo kalbos išlaikymu, nes kalbą buvo, ir gal net tebėra, vienintelis mums charakteringas bruožas, dar džiaugiamės savo dalinai su romantita praeitimi. Tai, tikriausiai ir yra viena iš priežasčių, kodėl mūsų kalba taip kalbotyros mokslininkų vertinama. Jei bendruomenės likimas ir ne nuo mūsų valios priklauso, gal mes visgi esame kiekvienas individualiai atsakingi už tai, ar gera ar bloga būti lietuviu, o lietuviu būdami savaime dėsimė pastangas išmokyti savo vaikus lietuviškai. Nereikia jiems žadėti premijos, jos niekas nežadėjo nei Basanavičiui, nei Kudirkai.

Po paskaitų sekė diskusijos, į kurias klausytojai gyvai įsijungė, bet jos daugumoje vyko dėl jaunosios kartos lietuvių kalbos, kad dauguma savo tarpe kalba angliškai. Gaila, kad nebuvo paskaitų koreferentų, nebuvo nei paskaitų santraukų atspausdinta ir išdalinta klausytojams, tada ir diskusijos daugiau būtų vykusios į temas, bet ir tai buvo labai naudinga pasidalinti mintimis ir žiniomis, rūpesčiu dėl jaunosios mūsų kartos.

PD

Lietuviai, nebėra vargo dėl taksų, kai jas užpildo Registruotas TAX Agentas! Paruošiu ir užpildau "INCOME TAX RETURN".

J. Karla. A. A. S. A.

38 Brett St. Murrumbidgee Vic. 3163. Tel. 579 3294.

LOVOMS REIKIA KONTINENTALINIO STILIAUS I

- Mes darome kontinentalinius plunksninius patalus pagal duotas išmieras ir tai padarome Jums belaukiant.
- Baltų žasų pūkai ir plunksnos parduodama bet kokiais kiekiais.
- Miegamieji maišai.
- Įvairūs impilai, kurie visiškai užlaiko plunksnas.
- Išvalome vartotą patalynę ir naujai apvelkame.
- Atidaryta pirmad. — penktad. nuo 7.30 val. ryto iki 8.30 val. vak. Šeštad. tik rytais nuo 8 val. iki 11 val.

Purax Feather Mills Pty. Ltd. 106 Henty St. (Off Newlands Rd. Coburg). Reservoir. Vic. 3073. Tel. 46 2861, 46 2862

Lietuviai pasaulyje

Dainavos lietuvių stovyklai netoli Detroito, Michigano valstijoje, suėjo 20 metų, įkurta Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos. Čia išdygo erdvūs pastatai, įrengtos sporto aikštelės, sutvarkytas paplūdimys, pasodintos pušaitės išaugo į didelį mišką. Stovykla tapo Amerikos lietuvių jaunimo ir visuomenės organizacijų susitikimo vieta. Primenant ateistų Lietuvoje griaunamus kryžius, Dainavoje įrengiamas vienintelis laisvajame pasaulyje lietuviškų kryžių kalnas. Rugpiūčio 8-15 Dainavoje ruošiamas dešimtoji mokytojų ir jaunimo studijų savaitė, išklausus apie 20 mokslinių paskaitų lietuviškais ir bendromis temomis.

Los Angeles šv. Kazimiero Lituaništinę šeštadieninę mokyklą užbaigė šiuos mokslo metus su 140 mokinių ir 26 mokytojais. Veikia vaikų darželis ir 10 skyrių, speciali klasė nemokantiems lietuviškai. Mokyklos vedėjas mokytojas Pažiūra, globėjas šv. Kazimiero parapijos klebonas prelatas Kučingis.

Kun. J. Staškevičius paskirtas vadovauti dviem lietuvių parapijom Delhi ir Londone — Kanadoje, Ontario provincijoje. Kun. Staškevičius gimęs Anykščiuose 1936 m., kunigu pašventintas Romoje 1962, iki šiol dirbo Toronte lietuvių parapijoje.

New Yorke lietuviai, latviai ir estai susirinko bendrai maldai už žuvusius ir ištremtus pabaltiečius prie didžiulio lietuviško kryžiaus "Corona" parke, dalyvavo du New Yorke valstijos senatoriai, Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis ir kiti kalbėtojai priminė tragiškuosius trėmimų įvykius ir dabartines pastangas okupuotame krašte išsaugoti tikėjimą ir tautinį palikimą. Minėjime dalyvavo Simas Kudirka, iškilmės baigtos lietuviška giesmė Marija, Marija.

Olimpiados metu Montrealyje imigrantų tautinės grupės gavo progos pasirodyti. "Tėviškės Žiburis" pranešimu lietuviams atstovavo Toronto "Gintaro" ansamblis liepos 25 d. Programą stebėjo per 7.000 žiūrovų. Daugiausia reikėsi ukrainiečiai. Jie ne tik dalyvavo kultūrinėse programose, bet ir demonstracijas rengė, apie jas rašė kanadiečių dienraščiai. Ukrainiečiai skleidė atsišaukimus, reikalaujančius teisės dalyvauti Olimpiadoje Ukrainos vardu. Per pastaruosius 20 metų ukrainiečiai yra iškovoję 168 medalius, tai yra trečdalį Sovietų Sąjungos medalių. Ukrainiečiai sudėgino Sovietų Sąjungos vėliavą, kabėjusią ant olimpinės aikštės stiebo. Jie leido balionus su atsišaukimais, reikalaujančiais laisvės Ukrainai. Sovietų olimpinėje rinktinėje buvo 120 ukrainiečių atletų, kuriems Maskva neleisdžia atstovauti Ukrainai, bet tik Rusijai.

TĖVIŠKĖS AIDAI
S A V A I T R A Š T I S

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcine Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 11 dol. Kituose kraštuose 13 dol. Atskiras numeris — 30 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

MELBOURNAS

Arch. K. MELDAŽIO
SUKAKTIS

Graži šeimos šventė vyko Maribyrnonge liepos 31 vakarą Mioldažių šeimoje, kai p. Apolonija Mioldažienė su dukromis Judita, Ona ir Aurelija suruošė savo vyrui ir tėveliui Kazimieriui Mioldažiui 60 metų amžiaus sukakties pagerbimą. Architektas Kazimieras Mioldažys nuo pat atvažiavimo į Australiją 1947 m. gyvai reiškiasi bendruomenės gyvenime, dirbo valdybose, dainavo tenoru Melbourne Vyrų Oktete ir Okteto išleistoje plokštelėje "Kur banguoja Nemunėlis", dainuoja Dainos Sambūrio chore, dabartinis Melbourne Lietuvių parapijos choro administratorius ir choristas nuo pat choro įsisteigimo. Vaišių metu sveikinimo kalbą pasakė Dainos sambūrio valdybos pirm. Vincas Lazauskas, sukaktuvinin kvi sugiedota Valio! Ilgiausių metų jums valio! Solo dainavo Parapijos choro dirigentas ir va dovas Petras Morkūnas, Vincas Lazauskas, skambėjo ir svečių lietuviškos sutartinės. Dievo palaimos sukaktuvininkui ir visai jo mielajai šeimai!

Ramovėnų susirinkimas

Ramovės Melbourne skyriaus susirinkimas yra šaukiamas Lietuvių Namuose, 50 Errol St., rugpiūčio 15 d. 2.30 val. Prog ramoje Jono Normanto paskaita "Priemonės išlikti lietuviams", valdybos rinkimai, pasitarimai dėl Ramovės suvažiavimo Lietuvių Dienų metu ir kt. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti, mielai laukiami ir svečiai.

LKVS "Ramovės" Melb. sk. V-ba

Pavykus loterija

"Tėviškės Aidams" paremti suruoštoji loterija šv. Jono bažnyčios salėje rugpiūčio 1 d. gerai pasisekė. Loterija savo fantais buvo gana turtinga. Pačius vertingiausias fantus aukėjo p.p. Pletas, Budrevičiai, Binkus, A. Latvėnienė ir kiti. Loterijos visuomet čia mėgiamos ir daugelis bando savo laimę, ypač kai jos gerai paruoštos ir yra akį patraukiančių vertingų fantų.

Visiems fantų aukotojams ir loterijos laimė traukusiems ALK Federacijos Valdyba nuoširdžiai dėkoja.

DRABUŽIŲ VAJUS

Socialinės Globos Moterų D-ja Melbourne skelbia Drabužių Vajų. Nuo liepos 30 d. iki rugpiūčio 30 d., drabužiai bus priimami Lietuvių Namuose, Melbourne. Juos priiminės bet kuri valdybos narė. Prašome aukoti drabužius tik gerame stovyje. Surinkti drabužiai bus per siųsti Punsko srityje gyvenantiems lietuviams. Visiems aukotojams iš anksto širdingai dėkojame.

Soc. Glob. Mot. D-ja Melbourne

Printed by Polpress Pty. Ltd.,
23 Clifton St., Richmond, Vic.
Published by Mr. V. Čižauskas
as a President of the Lithuanian
Catholic Federal Committee 38
Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 7% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 9% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t. y. birželio 30 d., už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 4%), už įnašus (shares) iki 10% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 10000 ikeičiant nekilm. turta, iš 10½%, asmenines paskolas iki \$ 3000 su garantuotojais iš 11½%, iki \$ 1000 be garantijos iš 12½%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 11 iki 2 val. pp. Lietuvių Namai, 50 Errol St. North Melbourne.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, G.P.O. Melb. 3001.

Adelaidėje, sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namai, 6 Eastry St., Norwood.

Pašto adresas: "TALKA", Box 146 P.O. Norwood, S.A. 5067.

Melbourn Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos

JUBILIEJINIS KONCERTAS

rugpiūčio 22 d., sekmadienį, 3 val. po pietų
Lietuvių Namuose, 50 Errol St. North Melbourne.

Įvairi programa: Vaidinimas "Sekminių vainikas",
Moterų Sekstetas,
Baletas,
Moterų poezijos kūryba.

Įėjimas \$ 3, pensininkams ir jaunimui \$ 2, vaikams iki 10 metų veltui.

Rengėjos

AUSTRALIJOS LIET. FONDAS

AL Fondo vėjus. Aukėjo po \$ 100 — N. Butkūnas, A. Krausienė, E. Stagienė, V. Stagis, po \$ 50 — J. Balbata, Dr. I. Kaunas, E. Klejus, V. Koženiauskienė \$ 40, A. Mikaila \$ 31, po \$ 20 — J. Kalnėnas, A. Kalpokas, J. Skimbirauskas, A. Žilinskas, po \$ 10 — R. Galinis, K. Bartaška, V. Karazija, K. Vanagas, R. Vyšniauskas, po \$ 5 — J. Metrikas, J. Paragienė, A. Uselis. Po \$ 100 aukėjo K. Butkus, N. Žygienė, V. Makarevičius, A. Stanevičius, po \$ 50 — Dr. L. Dziukas, Sydne jaus Dvigubo kvarteto dainininkai, H. Korsakaitė, po \$ 30 — A. Švedo surinktos aukos Canberroje, minint birželio trėmimus, J. Karitonai, po \$ 25 Dr. V. Donėla, J. Jarinkevičius, A. Z. Jokūbaitis, po \$ 20 — A. N. Ališauskai, S. Kasis, V. Kočiūnas, A. Muceniekas, S. P. Ropės, V. Sau dargas, B. Stašionis, S. Tamošaitis, po \$ 10 — L. Bučelis, J. Ramanauskas, K. M. Burneikis, V. Kazokas, D. Martin, R. Mickienė, M. G. Rimgaudai, O. Osinienė, V. Simniškis, R. Venclovas, J. Zemaitis, po \$ 5 — A. Juodgalvis, Č. Liutikas, P. Medelienė, V.

Miniotas, V. Narušienė, T. J. Šimboras, St. Oželis, po \$ 3 — J. Z. Dambrauskas, po \$ 1 — S. Montvidas. Per įgaliotinį Adelaidėje S. Dainių aukėjo Adelaidės Apyl. Vald. \$ 50, S. A. Pacevičiai \$ 20, A. S. Urnevičiai \$ 20, A. A. Urnevičiai \$ 10, P. Mikūžis \$ 10, J. Račiūnas \$ 5, A. Levickis \$ 2. AL Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams ir įgal. S. Dainiui už gražias pastangas.

AL Fondo Valdyba

TAUTINĖS STOVYKLOS FONDAS

Mecenatai po \$ 100 — Dr. V. Kišonas, J. E. Laurinaičiai, J. Ramanauskas, B. Stašionis. Aukos po \$ 5 — p. Čelkienė, M. Glio nertienė, o J. Normantas \$ 25. Mieliems mecenatams ir aukotojams širdingas skautiškas AČIŪ! VI TS Rengimo K-tas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Vasarinės dovanos

Siuntinys I (1976)

Stora gėlėta nailoninė medžiaga dėl 2 suknelių; crimpleno medžiaga dėl 2 suknelių; speciali crimpleno medžiaga dėl 1 moteriško palto; 2 nailoninės skarelės; 1 vyriški nailoniniai marškiniai; 2 poros vyriškų arba moteriškų geriausių rūšių kojinių. angliška vilnonė medžiaga vyriškai eilutei.

Kaina su įskaiciuotu muitu ir persiuntimo išlaidomis \$ 120.

Jei kas pageidauja, galima dadėti iš šių žemiau išvardintų arba kitokių prekių:

- Vyriškas arba moteriškas nertinis \$ 21.
- Vilnonė gėlėta skarelė \$ 8.
- Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui \$ 24.
- Crimpleno medžiaga suknelei \$ 16.
- Jersey wool medžiaga moteriškam kostiumėliui \$ 25.
- Jersey wool medžiaga suknelei \$ 16.
- Dirbtinis mink'as moteriškam paltui \$ 65.
- Nailoniniai marškiniai \$ 10.
- Lietsargis telescopic \$ 10.
- Vilnonė medžiaga vyriškai eilutei \$ 40.

Šios kainos yra su įskaiciuotu sovietiniu muitu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2., England. Telef. 01 739 8734 arba 01 460 2592.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KAPELIONAI

Melbourne: Kun. Pr. Vaseris, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Pamaldos sekmadieniais 12 val. St. John's bažnyčioje, East Melbourne, Victoria Parade ir Hoddle St. kampas. Išpažintys nuo 11.30 val.

Kun. Pr. Dauknys, "Tėviškės Aidai" 18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Brisbane: Kun. Dr. P. Bačinskas, 388 Cavendish Rd., Coorparoo, Qld 4151. Tel. 397 8715.

Pamaldos sekmadieniais 10.15 val. St. Mary's bažnyčioje, Peel ir Merivale gatvių kampas, South Brisbane. Išpažintys prieš Mišias.

Geelong: Kun. V. J. Volodka, St. Peter & Paul's, Malone St., Geelong, Vic. 3220. Tel. 98 853.

Pamaldos sekmadieniais 10 val. sv. Jono bažnyčioje, St. David St., North Geelong. Išpažintys pusę valandos prieš pamaldas.

Perth: Kun. J. Petrauskas, St. Joachim's, 122 Shepperton Rd., Victoria Park WA 6100. Tel. 61 1057.

Pamaldos sekmadieniais 11 val. St. Francis Xavier bažn., East Perth, West Parade ir Windsor St. kampas.

Adelaide: Kun. A. Spurgis MIC, 6 Third Ave, St. Peters, SA 5069. Tel. 42 1633.

Pamaldos sekmadieniais 9 val. ir 11 val. Pirmajais mėn, penktadieniais ir privalomose šventėse 7 val. vak. — sv. Kazimiero koplyčioje. Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave, St. Peters.

Sydney: Kun. P. Butkus, Christian Brothers, 68 The Boulevard, Le-wisham, NSW 2049. Tel. 560 8989. Kun. P. Martūzas, De La Salle Brothers, Oakhill, Castle Hill, NSW 2154. Tel. 634 2424.

Pamaldos sekmadieniais 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe (prie John St.). Išpažintys nuo 10 v

SYDNĖJUS

LIETUVOS BYLAI

ALB Sydnėjaus Komitetas Lietuvos Bylai atspausdino Nijolės Sadūnaitės kalbą teisme, išverstą į anglų kalbą. Nijolė savo didvyrišką laikysena už Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platinimą, Vilniaus teisme komunistų pasmerktą į Sibiro koncentracijos lagerį sunkiejiems darbams, išgarsėjo Vakarų pasaulyje. Čia Australijoje išleisti brošiūra yra 8 puslapių ir su persiuntimu kainuoja 1 egz. 50 centų, 5 egz. \$ 1.50, 10 egz. \$ 2.50, 20 egz. \$ 4.50. Užsakymus su pinigais ar čekiais siųsti P. Ropei, Lithuanian Club, 16-18 East Terrace, Bankstown NSW 2200. Šiuo adresu galima gauti komiteto išleistą anglų kalba knygą, 222 psl., B. Armonienės "Leave your tears in Moscow", su persiuntimu \$ 4.60. Užsakantieji didesnius kiekius, pinigus ar čekius siųsti komiteto adresu: Australian Citizens Committee for Lithuanian Rights, PO Box 470, Strathfield NSW 2135.

PARODA

Melbourno Lietuvių Katalikų Moterų Draugija, minėdama savo veiklos 25 metų sukaktį, ruošia MOTERŲ MENIŠKŲ DARBŲ PARODĄ Lietuvių Namuose rugpiūčio 21 d. Maloniai prašome visas ponias prisidėti savo eksponatais ir apie tai pranešti p. Irenai Jokubauskienei tel. 397 6676 arba p. M. Miliauskienei tel. 25 4227. Eksponatus pristatyti į Lietuvių Namus rugpiūčio 20 d., penktadienį, nuo 10 val. ryto iki 4 val. p.p. Ypačingai atveju eksponatai dar bus priimami baigiant įruošti parodą — rugpiūčio 21 d., šeštadienį iki 12 val. pietų. **Valdyba**

Sugedus Jūsų T. V., radijo ar kitam elektroniniam aparatui sąžiningai ir prienamą kainą pataisys —

J. Krasauskas, 29 Camdon St., Pascoe Vale. tel. 35 5059. ASTRON ELECTR. SERVICE

Sydnėjaus Lietuvių Klube

16—18 East Terrace, Bankstown NSW Tel. 708 1414.

PRAMOGŲ TVARKARAŠTIS

Valgykla veikia pirmad. - penktad. nuo 6 v. v. iki 9 val. vak

šeštad. 6 — 10 val. vak.
sekmad. 1 — 10 val. vak.

Rugpiūčio mėn.

14 d. "Tėviškės Aidų" metinis Spaudos balius ir šokiai, groja "Golden Trio".
15 d. Šokiai, groja "Golden Trio".
20 d. Sporto Klubo "Kovo" vakaras, groja "Rock and Roll".
21 d. Baletas ir komedija "Capers", atlieka Sekmadienio mokyklos mecenatai.
22 d. Šokiai, groja "Golden Trio".
25 d. Filmų vakaras "The Sting" su Paul Newman.
28 d. Dvi arabeskės (topless). šokiai, groja "Golden Trio".

Klubo valandos: Pirmad. -trečiad. 4 val. p.p. iki 10.30 v.v.
Ketvirtad. 4 val. iki 11 v. v., penktad. 4 val. iki 12 v. v.
Šeštad. 2 val. iki 1 v. ryto, sekmad. 12.30 v. iki 10.30 v.v.

Šeštadienio ir sekmadienio vakarais groja Populiari šokių kapela.

Nariai, kurie perka gėrimus didesniais kiekiais spiritinius gėrimus gauna 10% nuolaidos, o alaus 5%.

Antradieniais stalo tenisas.

Trečiadieniais šachmatai.

Ketvirtadieniais dvigubi "jackpotai".

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai privalo dėvėti kaklaryšius.

Šokiai šeštadieniais nuo 8 val. vak. iki vidurnakčio.

Šokiai sekmadieniais nuo 4 val. iki 8 val. vak.

PADĖKA

Mirus mano brangiam tėveliui, A. A. ALGIUI PLŪKUI reiškiu nuoširdžią padėką:

Kun. P. Butkui už pravedimą Rožančiaus, maldas koplyčioje, gedulingas sv. Mišias ir gražų atsisveikinimo žodį. p. Br. Kiveriui už vargonavimą ir Dainos chorui už giedojimą sv. Mišiose. Dėkoju taip pat ir p. Pr. Nagiui, p. E. Lašaičiui, p. P. Ropei už jautrius atsisveikinimo žodžius koplyčioje.

Širdingas ačiū visoms organizacijoms už pareikštus užuojautos žodžius per spaudą ir laiškais. Ačiū aukojusiems, vietoj gėlių, "Hūsų Pastogei", Tautos Fondui, taip pat visiems dalyvavusiems Rožančiaus maldose, už užprašytas sv. Mišias, dalyvavusiems sv. Mišiose, už gražias gėles ir palydėjusiems velionį į amžiną poilsio vietą.

Ypačingai dėkoju Sydnėjaus Lietuvių Klubu Valdybai už suorganizuotas laidotuves ir padengtas išlaidas.

Nuliūdus duktė Audronė su šeima

Geelongo kronika

● A. A. Ona Baltrušaitienė, 80 m. amžiaus, mirė liepos 27 d. prieglaudoje Grace McKellar. Gedulingas sv. Mišias aukojė kun. V. Volodka sv. Petro bažnyčioje ir būrelio lietuvių palydėta į Eastern kapines. Velionė gyvenime daug iškentėjo, kai karo metu žuvo jos keturi sūnūs, mirė ir vyras, tai Vokietijoje buvo priglausta prieglaudoje. Pagaliau jos duktė Australijoje ją išsikvietė, o jai atvykus čia po poros mėnesių mirė ir jos duktė. Taip ir liko vargšė vėl vie na. Išėkis Viešpaties Ramybėje.

● Geelongo lietuvių choras, vad. dirigento Mečio Kymanto, intensyviai ruošiasi Dainų Šventei Melbourne. Repeticijos gerai lankomos.

● Dr. V. Kudirkos savaitgalio mokykla neparodo daug gyvumo. Kapelionas kun. V. Volodka nori jaunimą mokytį, bet jam neturint mašinos, niekas nepaima jo nuvežti pamokoms į Lietuvių Namus.

● Parapijos balius ruošiamas Geelongo Lietuvių Namuose rugpiūčio 28 d. Maršalkos jau platina kvietimus. Kai šis renginys skiriamas lietuviškųjų pamaldų išlaikymui Geelonge, tai tikimasi sulaukti daug svečių ir iš gretimųjų kolonijų, ypač iš Melbourne.

● Tautos Fondo Atstovybė Melbourne nuoširdžiai dėkoja TF Igaliotiniui Vladui Stuikevičiui Geelonge už surinktas aukas \$ 45. Nuoširdžiai dėkoja ir visiems aukotojams lietuviams, savo auka parėmusiems Lietuvos Laisvės kovą.

SPORTAS

MELBOURNAS

Krepšinis

Berniukai žm. 17 m.

Varpas — Globe Trotters 68-48

Taškai: Barila 16, T. Baltutis 18, L. Baltutis 6, S. Balnionis 8, V. Soha 20.

Moterys

Varpas — Melb. University 22-25

Taškai: E. Vyšniauskaitė 1, J. Liubiniene 6, A. Tamošiūnaitė 6, L. Pikelytė 9, R. Sidlauskaitė, L. Mackevičiūtė, T. Walsh.

Vyrai

Varpas — Clintons 42-39

Taškai: Ragauskas 12, Vaitkus 14, D. Liubinas 4, J. Liubinas 2, P. Oželis 10, Muceniekas, Pranckūnas.

Vilkas — Power House 49-41

Taškai: Vadis 8, A. Petraitis 9, Bužinskas 2, Fraser 8, A. Verbyla 20, V. Soha 2, V. Soha — treneris. **A. G.**

MELBOURNAS

Patikslinimas

"Tėviškės Aidų" Nr. 28, dėkojant praėjusio Melbourne Dainos Sambūrio valdybos nariams už jų nuoširdų darbą, per neapsižiūrėjimą buvo išleista buvusios labai kruopščios ir pavyzdingos sekretorės Fridos Šavickienės pavardė. Už ką F. Šavickienę maloniai atsiprašau.

Sambūrio sekretorė

DAINOS SAMBŪRIS MELBOURNE
maloniai kviečia visus į savo

METINĖ BALIŲ

rugpiūčio 14 d. 7 val. vak. LIETUVIŲ NAMUOSE.

Gera muzika. Dainos. Puiki vakariene.

Įėjimas su vakariene \$ 7.

Bilietus užsisakyti iš anksto pas P. Petraitį tel. 306 8086 ir Em. Šeikienę tel. 42 2367.

PRALEISKITE ŽIEMOS ATOSTOGAS SNIEGE!

Neringos Slidininkų Klube Mt. Bulleryje dar yra laisvų lovų šiokiadieniais ir savaitgaliais ir mokyklų atostogų metu.

Skambinti Mrs. Regina Umber (p. Umbražiūnėnei) darbovietėje tarp 1 ir 2 val. p.p. — 67 5091, namuose vakarais — 857 7953.